

Fundusze Europejskie

Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027

—

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Równość szans

Zapewnienie wszystkim osobom równych możliwości dostępu do zasobów i korzyści płynących z projektów unijnych, niezależnie od płci, wieku, niepełnosprawności, pochodzenia etnicznego czy innych cech.

Niedyskryminacja

Eliminacja wszelkich form nierównego traktowania osób ze względu na cechy takie jak płeć, rasa, pochodzenie etniczne, religia, niepełnosprawność, wiek czy orientację seksualną.

Dostępność

Dostosowanie projektów i ich rezultatów do potrzeb różnych grup społecznych, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, aby mogły one w pełni korzystać z oferowanych usług i infrastruktury.

Znaczenie w kontekście projektów unijnych

Unia Europejska przywiązuje **ogromną wagę do promowania** równości szans i niedyskryminacji jako fundamentalnych wartości.

Zasady te są integralną częścią **polityk horyzontalnych**, które muszą być przestrzegane na wszystkich etapach realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych.

Oznacza to, że zarówno **instytucje zarządzające**, jak i **beneficjenci** są zobowiązani do podejmowania działań zapewniających **równe traktowanie wszystkich osób**.

Celem jest umożliwienie wszystkim **sprawiedliwego i pełnego uczestnictwa** we wszystkich dziedzinach życia na jednakowych zasadach.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24.06.2021 r.

W punkcie 6. preambuły powyższego rozporządzenia wskazano, iż:

Przy wdrażaniu Funduszy należy przestrzegać zasad horyzontalnych określonych w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz w art. 10 TFUE, w tym zasad pomocniczości i proporcjonalności określonych w art. 5 TUE, z uwzględnieniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Państwa członkowskie powinny również przestrzegać obowiązków określonych w Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka i Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych oraz zapewniać dostępność zgodnie z jej art. 9 oraz z przepisami prawa Unii harmonizującymi wymogi dostępności produktów i usług.

Regulację dotyczącą działań antydyskryminacyjnych zawarto również w artykule 9. o nazwie „Zasady horyzontalne”:

1. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w procesie wdrażania Funduszy.
2. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, by równość mężczyzn i kobiet oraz uwzględnianie aspektu i perspektywy płci brano pod uwagę i propagowano w całym procesie przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów.
3. Państwa członkowskie i Komisja podejmują odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji programów. W procesie przygotowywania i wdrażania programów należy w szczególności wziąć pod uwagę zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24.06.2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności

W punkcie 5 preambuły powyższego rozporządzenia wskazano, iż:

Państwa członkowskie i Komisja powinny dążyć do wyeliminowania nierówności i do promowania równości kobiet i mężczyzn oraz do uwzględniania perspektywy płci, a także do zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Fundusze nie powinny wspierać działań przyczyniających się do jakichkolwiek form segregacji lub wykluczenia, a w przypadku finansowania infrastruktury powinny zapewniać dostępność dla osób z niepełnosprawnościami.

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2016/C 202/02)

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej stanowi jeden z elementów zbioru najważniejszych dokumentów europejskiego prawa. Pierwszą grupę przepisów w tym zakresie odnaleźć można w artykułach 20, 21, 23, 25 i 26 – w części pod tytułem Równość:

Art. 21 Niedyskryminacja

1. Zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2016/C 202/02)

Art. 23

Równość kobiet i mężczyzn Należy zapewnić równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym w zakresie zatrudnienia, pracy i wynagrodzenia. Zasada równości nie stanowi przeszkody w utrzymywaniu lub przyjmowaniu środków zapewniających specyficzne korzyści dla osób płci niedostatecznie reprezentowanej.

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2016/C 202/02)

Art. 26 Integracja osób niepełnosprawnych

Unia uznaje i szanuje prawo osób niepełnosprawnych do korzystania ze środków mających zapewnić im samodzielność, integrację społeczną i zawodową oraz udział w życiu społeczności.

Regulacja działań przeciwko dyskryminacji została umieszczona w części Karty pod tytułem

Godność:

Art. 1 Godność człowieka: Godność człowieka jest nienaruszalna. Musi być szanowana i chroniona.

Wolność:

Art. 10 Wolność myśli, sumienia i religii : Każdy ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii.

Solidarność:

Art. 31 Należyte i sprawiedliwe warunki pracy” Każdy pracownik ma prawo do warunków pracy szanujących jego zdrowie, bezpieczeństwo i godność.

Beneficjenci

Beneficjenci zobowiązani są do przestrzegania postanowień KPP i KPON na każdym etapie prac związanych z przygotowaniem i realizacją projektu.

Oznacza to, że poszanowanie ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną wymagane jest również na etapie wdrażania projektu.

Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027

Wszystkie projekty powinny zapewnić możliwość korzystania z infrastruktury, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz produktów i usług dla wszystkich użytkowników/odbiorców/użytkowniczek projektów, zgodnie z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Standardy dostępności wskazane w Wytycznych dotyczą:

Standardu
szkoleniowego

Standardu
informacyjno-
promocyjnego

Standardu
transportowego

Standardu
cyfrowego

Standardu
architektoniczne
go

**Obowiązki
wnioskodawców/benefi
cjentów:
Przestrzeganie zasad
horyzontalnych**

Równość szans i niedyskryminacja:

Zapewnienie, że wszystkie działania w projekcie są wolne od dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, niepełnosprawność, wiek czy orientację seksualną.

Równość kobiet i mężczyzn: Gwarantowanie równych praw i obowiązków dla obu płci oraz równego dostępu do zasobów i możliwości rozwoju.

**Obowiązki
wnioskodawców/benefi-
cjentów:
Przestrzeganie zasad
horyzontalnych**

Wzór wniosku o dofinansowanie jest określony przez Instytucję Zarządzającą i znajduje się w nim miejsce na opis kwestii horyzontalnych. W zależności od tytułu rubryki każdorazowo należy szczegółowo wyjaśnić, w jaki sposób projekt przyczyni się do realizacji zasad horyzontalnych dotyczących równości szans, płci czy niedyskryminacji.

**Obowiązki
wnioskodawców/benefi
cjentów:
Przestrzeganie zasad
horyzontalnych**

**Projekt uzyska dofinansowanie jedynie, jeżeli
treść wniosku o dofinansowanie potwierdzi
jego zgodność z zasadami równości szans,
włączenia społecznego i niedyskryminacji, z
Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej
oraz z Konwencją o Prawach Osób
Niepełnosprawnych w zakresie
horyzontalnego warunku podstawowego.**

Obowiązki beneficjentów/wniosko dawców:

Zapewnienie dostępności dla OzN:

Wszystkie produkty i usługi oferowane w ramach projektu muszą być dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, co oznacza dostosowanie infrastruktury, technologii oraz komunikacji do ich potrzeb.

Analiza potrzeb i planowanie działań:

Przed rozpoczęciem projektu beneficjenci powinni przeprowadzić analizę potrzeb różnych grup społecznych, identyfikując potencjalne bariery i planując działania mające na celu ich eliminację.

Monitorowanie i raportowanie:

Beneficjenci są zobowiązani do regularnego monitorowania realizacji działań związanych z równością szans oraz do raportowania postępów w tym zakresie w sprawozdaniach z realizacji projektu.

Dobre praktyki - zalecenia

Zasada równości szans w kryteriach wyboru podwykonawców

Wprowadzenie kryteriów dotyczących stosowania zasad dostępności przez podwykonawców.

Preferowanie firm zatrudniających osoby z grup zagrożonych wykluczeniem.

Weryfikacja spełnienia standardów równościowych na etapie realizacji projektu.

Mechanizmy monitorowania i ewaluacji

Regularna ocena projektu pod kątem spełnienia wymogów równości szans i dostępności.

Wprowadzanie korekt w oparciu o opinie użytkowników z różnych grup społecznych.

Uwzględnienie mierników dostępności w raportach końcowych.

Dobre praktyki - zalecenia

Informacja i promocja dostępna dla wszystkich

Stosowanie prostego języka w komunikacji publicznej i dokumentach.

Tworzenie materiałów informacyjnych w wersjach dostępnych (np. tekst łatwy do czytania, język migowy).

Udostępnianie alternatywnych form kontaktu (telefon, e-mail, wideotłumacze dla osób niesłyszących).

Dobre praktyki - zalecenia

Dostosowanie komunikacji do różnych odbiorców

Zapewnienie różnych formatów informacji (np. materiały audiowizualne, infografiki).

Używanie języka łatwego do zrozumienia przez osoby o różnym poziomie edukacji.

Dostosowanie komunikacji do potrzeb osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi.

Język inkluzywny i neutralny

Unikanie stereotypowych określeń oraz języka wykluczającego.

Stosowanie neutralnych zwrotów uwzględniających różnorodność płci i tożsamości.

Promowanie postaw inkluzywnych w komunikacji publicznej.

Dobre praktyki - zalecenia

Równościowe
zarządzanie

Zapewnienie różnorodności w zespołach zarządzających projektami.

Równe traktowanie pracowników bez względu na płeć, wiek czy status społeczny.

Wdrożenie polityk antymobbingowych i przeciwdziałających dyskryminacji w miejscu pracy.

Z życia wzięte

„Usługi za pomocą produktów Projektu zabezpieczą prawa do równego traktowania bez względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Beneficjent powołał Zespół ds. przygotowania i realizacji Projektu. W skład Zespołu wchodzi zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Pracownicy Wnioskodawcy zostali wyznaczeni do prac w Zespole wyłącznie biorąc pod uwagę ich kwalifikacje, wykształcenie i doświadczenie zawodowe, a więc z poszanowaniem przepisów równego traktowania w zatrudnieniu. Członkowie Zespołu będą czuwać nad przestrzeganiem równości mężczyzn i kobiet, zapobieganiem wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Ze szkoleń przewidzianych w Projekcie, a także działań informacyjno-promocyjnych będą mogły korzystać zarówno kobiety, jak też mężczyźni. Wnioskodawca wypracował i wdrożył procedury przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy.”

Z życia wzięte

„Projekt wykazuje pozytywny wpływ na równouprawnienie płci, równe traktowanie i równość szans. Z usług Wykonywanych za pomocą produktów projektu będą mogły korzystać na równych prawach wszystkie osoby, bez względu na płeć. Procedury wdrażania Projektu są przeprowadzane z poszanowaniem polskiego prawa przy zapewnieniu równych szans dla wszystkich zainteresowanych osób bez względu na ich płeć, rasę, narodowość, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną. Polityka równości szans będzie respektowana od momentu tworzenia koncepcji Projektu i dokumentów aplikacyjnych aż po etap jego realizacji. W procesie realizacji Projektu stosowane będzie równościowe zarządzanie Projektem. Realizacja Projektu obejmuje również wybór Wykonawców w ramach Projektu w poszanowaniu zasady równości szans.”

A blue-tinted background image showing a close-up of hands holding a pen, suggesting a professional or administrative setting.

Z życia wzięte

„Produkty Projektu mają charakter neutralny wobec KPON z uwagi na..... Beneficjent zapewni natomiast zgodny z KPON – na zasadzie równości z innymi osobami – dostęp do wszelkich usług jakie powstaną w wyniku używania produktu Projektu poprzez.....”

Fundusze Europejskie

Dziękuję za uwagę.

Fundusze
Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

